

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационния труд на Йоанис Страволемис
за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

по научно направление

1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика)

на тема

ОБРАЗОВАТЕЛЕН МЕНИДЖМЪНТ И МУЛТИКУЛТУРНОСТ –
ФОРМИ НА ОРГАНИЗАЦИЯ

научен ръководител: проф. дн Божидар Ангелов

ФНОИ, СУ „Св. Климент Охридски“

Общо описание на представените материали

Представеният комплект дисертационни материали съдържа:

- административни документи: автобиография, заповеди за зачисляване и отчисляване, заповед за назначаване на жури за защита, протокол от първо заседание на журито;
- дисертация и автореферат, декларация за достоверност и оригиналност на дисертационния труд, публикации.

Преценка на публикациите по дисертационния труд

Представените публикации са свързани с научните интереси на докторанта, които са изложени в дисертационния труд.

Автореферат

Авторефератът отговаря на изискванията и дава цялостна представа за философията, методиката и резултатите от направеното дисертационно изследване. Съдържа теоретична част, която следва логиката на теоретичната постановка в изследването.

Кратки биографични данни за докторанта

Образование

От 1981 до 1985 учи във факултета по счетоводство в град Солун, а в периода 1985 – 1987 – в Педагогическата академия на Янина „Зосимая“.

През 2009 г. получава диплома от Университета на Янина, факултет по „Науки за образованието“, катедра „Педагогика“, а през 2002 г. - диплома за преквалификация по специална педагогика от същия университет.

През 2005 г. завършва с отличен успех Университета на Атина, катедра „Философия, педагогика и психология“, магистърска програма „История на философията“.

Професионален опит

В периода 1991 – 2005 работи като учител и директор на държавни училища в Гърция.

От 2005 до 2006 г. работи в Министерство на образованието, изследванията и вероизповеданията, дирекция „Религиозно образование“, а от 2006 г. до момента работи в същото министерство, дирекция „Специална педагогика“, началник на отдел „Учебници, учебни ресурси и оборудване“.

Лични и социални умения и компетенции

Владее английски език и притежава умения за работа с компютърни и информационни технологии.

Заема редица отговорни длъжности като сътрудник и журналист във вестници, Председател на Асоциацията за солидарност, Вицепрезидент на сдружение „Етолос Козмас“.

Бил е председател, организатор и лектор на научни семинари и конференции, свързани с проблемите на специалната педагогика.

Рецензия на дисертационния труд

Темата на разработката е актуална и засяга интересен проблем – формите на организация на образователния процес в мултикултурна среда и ролята и функциите на директора в този процес. В педагогическата теория и практика все по-често се поставят въпроси, които са свързани с обучението, възпитанието и социализацията на деца в мултикултурна среда. Проблемите в сферата на интеркултурното образование са изключително актуални за съвременните образователни институции, в които монокултурната социализация се приема по-скоро като изключение.

Дисертационният труд е в обем от 194 страници, структуриран в увод, три глави, изводи, препоръки и приложения. Литературните източници са 179 на брой.

В първа глава е извършен задълбочен теоретичен анализ на научната литература, свързана с проблемите на образователния мениджмънт.

Теоретичната част на труда се отличава с логична последователност и критичност при интерпретиране на научни теории и концепции, значими за темата на дисертацията.

Определен като теория и практика на организация и администрация на съществуващи образователни институции и системи, образователният мениджмънт е дефиниран и чрез неговите основни типове – човешки, физически, материални и идейни ресурси в тяхната взаимосвързаност по отношение на холистичното развитие на образователните институции. Систематизирани са аспекти на образователния мениджмънт, които са значими за всички образователни ситуации. Очертан е обхватът на образователния мениджмънт като процес на планиране, организиране, ръководене и контролиране на дейностите чрез използване на човешки и материални ресурси по посока на ефективното функциониране на образователната институция.

Диференцирани са понятията „образователен мениджмънт“ и „образователна администрация“ чрез определяне на образователната администрация като специализирана дейност, която организира цялостно човешките и материалните ресурси на образователната програма и чрез съпоставяне на техните основни функции, които са систематизирани и подробно характеризирани: на образователния мениджмънт – планиране, организиране, управление, оценяване; на образователната администрация – оформяне (на необходимостта от материални и нематериални ресурси), насочване (изразено чрез визията и мисията на институцията), наблюдение (на изпълнението), ръководене и стимулиране (чрез анализ на работата и преодоляване на слабите страни), проучване (на нови методи и техники с цел разширяване на възможностите за обучение), насочване и подпомагане (осигуряване на необходимата система за подкрепа при изпълнение на целите), бюджетиране и организиране на материалните и човешките ресурси.

Разгледани са концепции, които дефинират образователното планиране като основна управленска задача и са изведени препоръки към целите на образователното планиране, както и принципи, гарантиращи неговата ефективност и приоритети, които са насочени към преодоляване на съществуващи проблеми в образованието, като

например високият процент на децата, отпадащи от училище, ниските нива на постижения в обучението им, неадекватната училищна инфраструктура и образователни материали.

Образователният мониторинг и контрол са интерпретирани като аспекти на мениджмънта, които са насочени към подобряване на ситуацията на преподаване и обучение чрез създаване на мотивираща среда, възможности за квалификация, усъвършенстване и информираност на педагогическите специалисти и за конструктивна обратна връзка.

Очертани са параметрите на ръководството и мониторинга в образователните институции – демократична организация, установяване и поддържане на добри междуличностни взаимоотношения, комуникативност и свободен обмен на информация, стимулиране на инициативност и креативност, критичност, експерименталност и научност. Характеризирани са също така типовете наблюдение с оценка, в зависимост от неговата насоченост и съдържание – корективно, превантивно, авторитарно, креативно, клинично. Представени са етапите на обсъждане и консултация по време на клиничното наблюдение, което се реализира от самите учители чрез даване и получаване на конструктивна обратна връзка, оказваща положително влияние върху параметрите на учебния процес. Изведени са професионални компетенции на ръководителя, които са интерпретирани като предпоставка за ефективност на мониторинга в образователните институции.

Систематизирани и критично анализирани са концепции, дефиниращи културната компетентност както в индивидуален, така и в институционален план, като са потърсени теоретични източници за разграничаването ѝ от мултикултурната компетентност. Обобщени са конкретни параметри на мултикултурната компетентност, които са част от професионалната компетентност на учителя.

Представени са основни характеристики на лингвистичната компетентност, която се разглежда като свързана с културната и мултикултурната компетентност. От гледна точка на концепциите, които търсят връзка между езика, мисленето и културата, извеждането на връзка между лингвистичната и мултикултурната компетентност е логически обосновано.

Дефинирано е понятието „интеркултурализъм“ на основата на систематизиране на разлики между него и понятието „мултикултурализъм“ в няколко аспекта, между които са подходите при определяне на идентичността и при формиране на разбиране за различие в историческа перспектива.

Направен е сравнителен анализ на инструменти и тестове за установяване на постиженията на децата в училище, като също така са систематизирани различни възможности и предпоставки, необходими за осигуряване на качествено образование.

Изведени са педагогически стратегии, които са разгледани като фактори, допринасящи за ефективната практика в класната стая: за организация на ресурсите, времето и ритуалите; за обединяване на учителя и децата около образователните цели чрез разбиране от децата на основните идеи и очакванията към тях; за гъвкаво отношение към домашните работи, насочени към разширяване и задълчаване на компетенциите на децата; за установяване и поддържане на позитивен климат, който е основан на взаимно уважение и сътрудничество; за управление на поведението; за индивидуализация и диференциация на взаимодействието; за търсене на междупредметни връзки; за диалогичност в преподаването; за даване на оценъчна обратна връзка.

Във втора глава е представена методологията на изследването – целта, задачите и хипотезите, насочени към определяне на формите на организация, които прилагат директорите на училища в Гърция и установяване на влиянието на позитивната образователна среда върху професионалните и академичните постижения на учителите и учениците. Изследването е проведено в три етапа. Основният използван метод е анкета, разработена от докторанта за нуждите на изследването, както и статистически методи за анализ на получените резултати. Анкетирани са 148 директори на училища от всички области в Гърция, като според представените демографски данни, по-голямата част от участниците в изследването са жени (84%), директори на държавни училища (76%).

В трета глава е направен количествен и качествен анализ на получените резултати, които са систематизирани в четири панела: демографски данни, образователна среда и параметри на училището; образователен мениджмънт и мултикултурализъм.

Резултатите от проведената анкета повдигат интересни изследователски въпроси относно мениджърските функции на директора, свързани с използването на иновативни практики на преподаване и приемането на обратна връзка от родители и ученици, професионалното развитие на учителите, обучението на деца със специални образователни потребности и постиженията на учениците, отношенията между тях и учителя; толерантността на учителя и учениците към мултикултурната среда; мотивацията на учениците.

Формулираните изводи и препоръки са значими и отразяват постиженията на дисертационния труд.

Дисертационният труд има научно-приложен характер. Представен е задълбочен и критичен анализ на научната литература от гледна точка на мултикултурността като предизвикателство и нова възможност за управление на образователните институции. Практическият характер на изследването е по посока на разработената от докторанта анкета и възможностите, които тя предлага за анализ на резултати. Те могат да намерят приложение в други научно-изследователски търсения, но също така и като инструмент, който се прилага от директори на образователни институции с цел повишаване на качеството на образованието в тях.

В заключение: като давам висока оценка на дисертационния труд предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъдят образователната и научната степен доктор на Йоанис Страволемис.

01.02.2020

Подпис:

(доц. д-р Лора Спиридонова)